

Приложение № 1
към Методика за определяне на застрахователни
обезщетения от Застрахователна експертна комисия

Характеристика на уврежданията съобразно вида на телесните
повреди

1. Тежка телесна повреда - Телесната повреда е тежка, ако е причинено: продължително разстройство на съзнанието; постоянна слепота с едното или с двете очи; постоянна глухота; загуба на речта; детеродна неспособност; обезобразяване, което причинява завинаги разстройство на речта или на сетивен орган; загуба на единия бъбрек, слезката или на крило на белия дроб; загуба или осакатяване на крак или ръка; постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота.

Продължително разстройство на съзнанието: под термина "разстройство на съзнанието" трябва да разбираме "разстройство на психичната дейност". Съзнанието на личността е разстроено, когато в психичната дейност на увредения са настъпили такива съществени изменения, които го правят социално непригоден поради дълбоко нарушаване на неговите интелектуални или волеви възможности.

Постоянна слепота с едното или двете очи: Слабото пропусчане на светлина и съществуването на окото като орган, без лицето да може да го използва, съставлява пълно ослепяване. Ослепяването и само на едното око е достатъчно да се приеме, че има слепота.

Постоянна глухота: Необходимо е увреденият да не може да възприема от съвсем близко разстояние обикновени по сила звукови сигнали шш говор. Минималното запазване на слуховата способност, която практически не ползва увреденият е глухота по смисъла на закона. Глухотата трябва да бъде постоянна т.е. за цял живот, без изгледи за възстановяване шш подобряване.

Загуба на речта: Невъзможността на човек да изразява мислите си с разбираема за околните членоразделна реч, поради което не може да осъществи словесен контакт с другите.

Детеродна неспособност : Под детеродна способност се разбира възможността на човека да извършва полово сношение и да създава поколение.

Обезобразяване, което причинява завинаги разстройство на речта или на сетивен орган : Тук се имат предвид увреждания преди всичко на лицето, където са разположени и сетивните органи, или в близост с него /главата/, но с ефект върху човешкия образ.

Загуба на единия бъбрек, слезката или крило на белия дроб

Загуба или осакатяване на крак или ръка: Достатъчно е да е загубена /унищожена/ или осакатена част или отделни части на крайника, но те да са от такова естество, че да го лишават от най-съществената, основната му функция, за да бъде преценено увреждането на крайника като тежка телесна повреда.

Постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота : Законът изисква разстройството да е постоянно и същевременно опасно за живота. Това означава, че се касае за такова увреждане, което не може да се възстанови и което представлява реална опасност за живота.

2. Средна телесна повреда - Телесната повреда е средна, ако е причинено: трайно отслабване на зрението или слуха; трайно затрудняване на речта, на движението на крайниците, снагата или врата, на функциите на половите органи без причиняване на детеродна неспособност; счупване на челюст или избиване на зъби, без които се затруднява дъвченето или говоренето; обезобразяване на лицето или други части на тялото; постоянно разстройство на здравето, неопасно за живота, или разстройство на здравето временно опасно за живота; наранявания, които проникват в черепната, гръдната и коремната кухина.

Трайно отслабване на зрението или слуха: Под "трайно" следва да се разбира един сравнително по-дълъг период на болестно състояние, чиято продължителност трябва да бъде поне около 30 дни. Отслабването на зрението или слуха може да продължи по-дълго време и да се превърне в постоянно,

Трайно затрудняване на речта: Затрудняването на говора трябва да бъде трайно, т.е. да не бъде бързопреходно, и да е с практическо значение, за да се прецени като средна телесна повреда.

Трайно затрудняване на движението на крайниците: да ограничава, затруднява движенията или да намалява пълното използване на функцията на крайника за активни физически движения.

Като средна телесна повреда трябва да се преценяват: загуба на пръсти на ръката, когато не се отнася за тежка телесна повреда; загуба на свички пръсти на ходилото; анкилоза на голяма става / раменна, киткова, тазобедрена, колянна или глезенна / ; фрактури на големите кости на горния и долния крайник /раменна, бедрена кост, голям и малък пищял и др./; фрактури на костици на китката най-чести са счупванията на ладиевидната кост – 60 - 80% от всички счупвания в карпалната област;/ фрактури на метакарпалните и метатарзалните кости; /фрактури на метакарпалните и метатарзалните кости; фисури само на една метакарпална и метатарзална кост, особено в средната част на II, III и IV кост не трябва да се преценява като средна телесна повреда, тъй като останалите здрави я придържат като шина;/ фрактура на фаланга на палеца /тъй като има голямо функционално значение за хващането;/ фрактури на две или три фаланги на останалите пръсти, фрактури на стъпалните кости /скочна, петна кост, но не и фрактури на фаланги на пръстите на крака/, луксации на стави /раменна, лакътна, колянна, глезенна и др./

Фрактури на костите на раменния и тазовия пояс на едно и повече места, чийто оздравителен процес надхвърля месец. В тези случаи се вземат предвид:

- Срокове за зарастване и възстановяване на работоспособността

при увреждане /пълно прекъсване/ на мускули и мускулно-сухожилната им част;

- Срокове на имобилизация и нетрудоспособност при навяхване, изкълчване, разкъсване на ставни връзки и счупвания на различни кости на човешкото тяло.

Счупване на челюст : Наличието на фрактура на една от двете челюсти, което да води до ограничаване на техните функции - дъвчене или говорене.

Избиване на зъби, без които се затруднява дъвченето и говоренето: Под "избиване на зъби" следва да се разбира не само загубата, но и счупването на нивото на венеца или разклащането им до такава степен, че отпадането да е неминуемо.

Обезобразяване на лицето или на други части на тялото: Обезобразяване е такова загрозяване, при което лицето и тялото не само се изменят съществено, но тези загрозявания имат траен или постоянен характер.

Постоянно разстройство на здравето, неопасно за живота: Представлява такова увреждане на човешкия организъм, при което се намаляват неговите жизнени или съпротивителни сили. То може да засегне определени части на тялото, отделни органи или да предизвика ограничаване на функциите им, както и да засегне целия организъм, с предизвикване на болестно състояние. Разстройството на здравето трябва да бъде от такъв характер, че в никой период да не създава опасност за живота на увредения. Като постоянно разстройство на здравето, неопасно за живота, могат да се преценят: стеснения на хранопровода, на кардията или пилора на стомаха, големи плеврални или перитонеални сраствания, затруднения в дишането вследствие на неправилно зарастване на носните костици, травматични хернии, хронични изменения на кожата от рентгеново облъчване, увреждания, които водят до постоянно изпускане на фекалии, респективно на урина, травматична ректо-вагинална фистула, посткомозионен церебрален синдром и непоправим логофталмус с последващо възпаление без смущение в зрението; непоправимо сълзене, интеркостални невралгии вследствие обхващане в калуса на счупено ребро на някой нерв.

Разстройство на здравето, временно опасно за живота: е налице, когато от дадено увреждане съществува еднаква възможност за настъпване на смърт или за оздравяване, без да се взима предвид медицинската интервенция. Опасността за живота трябва да е действителна, т.е. да е проявена с известни признаци и да е такава, че от нея да може да последва смърт.

Травми на нервната система /централна и периферна/.

Мозъчно сътресение /комоцио/.

Количествените /степенните/ промени на съзнанието са:

Обнубиляция - Най-леката степен на помраченост на съзнанието. Пострадалият е добре ориентиран, но леко унесен, "Оглушен", като че ли е много преуморен, не е в състояние да съсредоточи активното си внимание. Словесният контакт с болния е съхранен.

Сомнолентност /сънливост/ - Пострадалият изглежда дълбоко унесен,

сънлив. Той разбира само елементарни въпроси и отговаря лаконично или с по-кратки отговори, изпълнява само несложни движения. Дезориентиран е .

Сопор - Тежка степен на помрачено съзнание на границата с коматозно състояние.

Кома /безсъзнателно състояние/ - Най-дълбока степен на количествена промяна на съзнанието, изразяваща се в пълна загуба на съзнанието.

3. Лека телесна повреда – разстройство на здравето извън случаите на тежки и средни телесни повреди

Касае се за кратковременно разстройство на здравето, изразяващо се в леко увреждане на анатомичната цялост на организма или тъканите, както и в леки изменения на физиологичните функции.

За да бъде преценена телесната повреда по критерия "временно разстройство на здравето, неопасно за живота" трябва да е налице единият от двата критерия: *анатомичен* /малки наранявания или увреждания - леки изгаряния, малки ръбци, фисури, счупване на кости извън случаите на чл.128 от НК и др./ или *функционално разстройство на физиологични функции* /зрителна, дъвкателна, затруднение на фините хватателни движения и др./ като разстройството трябва да бъде кратковременно или за непродължително време.

По признака разстройство на здравето, неопасно за живота, могат да бъдат преценени: рани, които изискват хирургична обработка, големи насинявания по тялото, счупване на носни кости, краткотрайно загрозяване на лицето от насинявания, изгаряния от корозивни отрови и др., насинявания с травматично отичане на клепачите, водещи до притваряне на очната цепка, масивно кръвонасядане с отичане на устните, пуквания на тъпанчето /което води до отслабване на слуха за по-малко от три седмици/, счупвания на дистални костигщ на пръсти на ръката или ходилото, навяхвания, по-леки изкълчвания на крайниците, големи охлузвания по тялото, изгаряния в по-лека степен, сътресение на мозъка със степенно разстройство, без загуба на съзнанието, леки случаи на отравяне и др.

Забележка: Класификацията на телесните повреди и характеристиката (естеството) на уврежданията според вида на телесните повреди са взаимствани от Наказателния кодекс на РБ.

м.юни 2010 г.
гр. София